

انتخابات دوره هفتم مجلس ارتجاع- جنبش تحریم پیروز شد

پایان نمایش انتخابات در ایران

امید حیبی نیا - هفته نامه سوسیالیستی فوروترز vorwätres " پیشرو" - شماره 9 سال شصتم 27 فوریه 2004

هفتمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در ایران در حالی برگزار شد که در ربع قرن اخیر مخالفان جمهوری اسلامی مجاز به شرکت در این انتخابات نبوده و مردم آن را نمایش می خوانند. این انتخابات در حالی برگزار شد که دهها تن در مناطق مختلف ایران از کردستان گرفته تا لرستان و فارس در درگیریهای مختلف با قوای انتظامی بر سر تحریم آن کشته و زخمی و شمار بسیار دیگری نیز بازداشت شدند.

با این همه ، هیچ انتخاباتی در این بیست و پنج سال گذشته با چنین تصمیم مشترکی از سوی همگان برای تحریم روبرو نشده بود به گونه ای که تبلیغات مخفیانه ضد انتخابات در ایران و به ویژه شهر عظیم دوازده میلیون نفری تهران با تبلیغات بی رونق کاندیداهای محافظه کار برابری می کرد. اگر چه برخی از مردم و کارمندان دولت از شرکت نکردن در انتخابات به دلیل تفتیش عقاید و یا امکان عدم پذیرش در مشاغل دولتی و عبور از فیلتر گزینش های سیاسی و عقیدتی استخدام دولتی وحشت داشتند ولی اکثریت مردم تصمیم به تحریم این نمایش گرفته بودند، تحریمی که می توانست بحران فقدان مشروعیت رژیم حتی در درون حکومت را نیز تشدید کند و کار را به مرحله رو در رویی نهایی بکشاند.

در ایران نهادهای امنیتی و اطلاعاتی باید صلاحیت کاندیداهای نمایندگی را تأیید کنند ، این بررسی ها نه تنها سابقه سیاسی فرد بلکه زندگی خصوصی وی را نیز شامل می شود. در مرحله بعدی کمیسیون ویژه ای برای نظارت باید دست به تحقیقات مستقل بزند و نظرات معتمدین در باره کاندیدا مورد بررسی قرار گیرد و یا تحقیقات محلی و پرس و جو در باره زندگی خصوصی و اجتماعی وی آغاز شود. پس از تأیید هیئت نظارت پرونده داوطلب به شورای نگهبان فرستاده می شود و در آن جا بر اساس سلاقی سیاسی در باره سرنوشت وی تنها دو یا سه هفته مانده به روز انتخابات تصمیم گیری می شود.

از مدتها پیش و به دنبال ناراضی شدید مردم از وعده های دروغین جناح خاتمی که با تظاهرات دانشجویان ، کارگران ، معلمان ، پرستاران و کارمندان علیه بی کفایتی دولت خاتمی انجام شد ، جناح خاتمی که در سیاست خارجی خود و حتی در گزارشهای رسمی بازرسان سازمان ملل مانند گزارش لیگابو سعی می کند با ظاهری دمکرات منشانه جلوه کند ، ظاهر سازی را کنار گذاشت و دست به سرکوب خونین مخالفان زد.

ماه گذشته دهها کارگر معدن پس از تظاهرات در شهری در جنوب شرقی ایران به رگبار بسته شدند و کشته شدند ، به این ترتیب همزمان با اوج گیری مخالفت های مردمی تضادهای درون رژیم نیز شدت می گیرد.

جناح محافظه کار از همین رو از طریق برقراری ارتباط با کشورهای اروپایی و به ویژه فرانسه و انگلستان و تماس هایی با آمریکا در صدد جلب اعتماد آنها برای یکپارچه کردن مجدد قدرت است . از همین روست که این بار شورای نگهبان با درسی که از تحریم نود درصدی انتخابات شوراهای شهر در سال 2002 گرفت و با آگاهی از این که شرکت کنندگان در انتخابات به هر حال کم خواهند بود تصمیم به حذف رقبای سیاسی خود گرفت و در نتیجه صلاحیت بخش وسیعی از طرفداران خاتمی در مجلس و نامزدهای وابسته به آن جناح رد شد. این امر تنها موجب اعتراض آرام جناح خاتمی و استعفای دستجمعی آن ها شد. اما در عوض برخی دیگر از گروههای طرفدار خاتمی از جمله رئیس فعلی مجلس اسلامی در این انتخابات شرکت کردند. اما وی نیز با تحریم گسترده مردم به سرنوشت رئیس قبلی مجلس و رئیس جمهور پیشین یعنی رفسنجانی دچار شد که در انتخابات مجلس قبلی موفق نشد رای لازم را به دست آورد و وارد مجلس شود.

به این ترتیب در حالی که نظر سنجی های رسمی و از جمله وزارت کشور نشانگر آن بود که تنها حدود بیست درصد مردم در انتخابات شرکت می کنند ناگهان به دنبال دستور رهبری مجریان شمارش آرا اعلام کردند که حدود نیمی از واجدین شرایط در این انتخابات شرکت کرده اند.

این در حالی ست که اغلب خبرنگاران رسانه های مختلف خارجی در ایران از خلوت بودن محل های اخذ رای سخن به میان آورده بودند و در برخی از حوزه ها بلندگو ها از مردم می خواستند تا به پای صندوق های رای بروند و تلویزیون دولتی جمهوری اسلامی از نمایش فول شات صحنه های تجمع رای دهندگان برای پرهیز از نمایش تعداد کم شرکت کنندگان پرهیز می کرد.

در تهران بر طبق آمار رسمی تنها بیست و هفت درصد واجدین شرایط در این انتخابات شرکت کرده اند حال آن که برآوردهای مردم نشان میدهد که تنها حدود ده درصد در تهران و حدود بیست درصد در کل کشور در انتخابات شرکت کرده اند .

با این وجود جناح محافظه کار که مورد تأیید رهبری ست تمام کرسی های مجلس را کسب کرد و یک ائتلاف خلق الساعه مورد تأیید رهبری از افراد کمتر شناخته شده این جناح که اغلب آن ها وابسته به الیگارشی مالی و با نیروهای نظامی سپاه پاسداران هستند به مجلس راه یافته اند . حتی فرهاد نظری فرمانده نیروی انتظامی تهران که دستور حمله به خوابگاه کوی دانشگاه در سال 1999 را داد که منجر به کشته و زخمی شدن دهها تن و تظاهرات یک هفته ای مردمی علیه وی شد نیز از مرکز استان لرستان رای آورده است این در حالی ست که هیچ پوستر و یا تبلیغی از وی در این شهر از دست دانشجویان و مردم خشمگین سالم نمانده است.

هنوز پای نمایندگان تازه انتخاب شده محافظه کار به رهبری داماد رهبر به مجلس هفتم نرسیده فرمان بازداشت روزنامه نگاران و توقیف روزنامه ها پی در پی صادر می شود. این در حالی ست که ایران یکی از خطرناکترین کشورهای جهان برای فعالیتهای رسانه ای و بزرگترین زندان روزنامه نگاران خاورمیانه است.

افزایش سرکوب داخلی ، جایگزین کردن رئیس شورای امنیت فعلی مورد تأیید رهبر به جای خاتمی که با پیش از موعد وادار به استعفا خواهد شد و یا دو سال باقی مانده ریاست جمهوری اش را چون این چند سال با مدارا ادامه خواهد داد و در همین حال گسترش روابط با اروپا و به ویژه انگلستان که همواره مورد توجه جناح وابسته به دیکتاتور آیت الله خامنه ای بوده است . برقراری رابطه با آمریکا نیز از راه حل های پیش روی جناح غالب است تا بحران روابط بین الملل را کاهش داده و با سرکوب اعتراضات داخلی به ویژه مبارزات کارگران و دانشجویان بتواند مانع از سرنگون شدن خود شود.

اما نتایج واقعی انتخابات نمایشی بار دیگر نشان داد که مردم ایران که از فقر ، ، خفقان ، تشدید مهاجرت متخصصان ، فساد ویی عدالتی رنج می برند دیگر تحمل ادامه این مصیبت ها را ندارند ، شورش های خود به خودی در گوشه و کنار ایران و اعتصابات گسترده کارگری و کارمندی هر روز بیش از روز قبل توان رژیم را برای دست زدن به سرکوب های گسترده حتی از طریق برقراری حکومت نظامی تحلیل می برد، به همین دلیل رو در روی نهایی مردم با حکومت در آینده نزدیک بسیار محتمل به نظر می رسد.

امید حبیبی نیا

روزنامه نگار و پژوهشگر ارتباطات سیاسی

OmidHabibinia@hotmail.com

مشاور امنیتی رئیس جمهوری آمریکا از روند و نتیجه انتخابات مجلس در ایران ابراز ناخرسندی کرد دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

لیلی آرمان (رادپوردا): مشاور رئیس جمهوری آمریکا در مصاحبه ای با یک روزنامه آلمانی، بار دیگر ناخرسندی دولت آمریکا را از روند و نتایج انتخابات مجلس در ایران ابراز کرد. خانم کاندالیزا رایس می گوید: الزاماً روحانیان عراق با شیوه حکومت در ایران موافق نیستند. شهرام میریان (رادپوردا، کلن): خانم کاندالیزا رایس، مشاور امنیتی جرج بوش، رئیس جمهوری آمریکا پس از پاسخ به پرسشی پیرامون مذاکرات خلع سلاح با کره شمالی، به اوضاع جاری ایران و کشور همسایه، عراق می پردازد و در پاسخ این پرسش روزنامه دی ولت، چاپ دوشنبه مبنی بر این که انتخابات مجلس ایران، محافظه کاران را تقویت کرده، می گوید: نسبت به این امر ناخرسند است، و می افزاید: رخدادهای تازه در ایران، رهبری سیاسی آن کشور را از تمامی جریانهای آزادیخواه دور و منزوی ساخته است و این در حالی است که ایرانیان خواهان بدست آوردن آزادیهای بیشترند.

خانم رایس در ادامه یادآور می شود که یک گروه کوچک غیر انتخابی همچنان قدرت را در ایران در دست دارد و به سرکوب خواسته های مردم می پردازد. خبرنگار روزنامه دیولت سپس این پرسش را مطرح می کند و می گوید: برخی از ایرانیان طرفدار اصلاحات، معتقدند که نفوذ فزاینده شیعیان در عراق، می تواند چشم انداز و دورنمای روند مردم سالاری در ایران را بهبود بخشد. آیا شما نیز از این نظریه پیروی می کنید؟

خانم کاندالیزا رایس در پاسخ می گوید: نسبت به نیروی فوق العاده روحانیان شیعه در نجف و کربلا، آگاهی کامل دارد. روحانیانی که نظام مذهبی در ایران را راهی درست نمی دانند. اگر آمریکاییها به عراقیها کمک کنند حکومتی برپا سازند که نقش اسلام در قانون اساسیش به رسمیت شناخته شود، آزادی دیگر مذاهب هم تامین شود و همزمان برپایی یک نظام مذهبی نیز منتفی گردد، در این صورت است که چنین سامانه حکومتی تاثیر فراوانی بر روی ایران خواهد گذاشت و در پایان می گوید: این یکی از دلایلی است که روحانیان ایران را بسیار نگران کرده است.

برخی از رویدادهای مهم ایران

نمایندگان تشکلهای صنفی فرهنگیان سراسر کشور در بیانیه‌ای نسبت به عدم رسیدگی به وضعیت حقوقی فرهنگیان اعتراض کردند.

دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

به گزارش واحد دریافت خبر ایسنا، در این بیانیه آمده است: باز هم می‌گوییم در مجموع نهادهای قانونی کشور اراده‌ای برای حل مشکلات فرهنگیان و رعایت عدالت و قانون هماهنگ نظام پرداخت حقوق وجود ندارد.

این بیانیه افزوده است: اغلب مسوولان می‌گویند: ما می‌دانیم تبعیض وجود دارد، حق هم با شماست، اما نمی‌توانیم به معلم‌ها یا پرستارها به حد کافی حقوق بدهیم و امکانات یکی زندگی معمولی در اختیار آن‌ها قرار بدهیم. کشور پول ندارد. قبول داریم که حقوق یک میلیونی هم وجود دارد، اما چه کنیم؟!

وای بر مجلسی که نمی‌تواند قانون مصوب نظام هماهنگ پرداخت را در بررسی بودجه سالانه پیگیری نماید و امروز نیز حتی حاضر نیست، بنا برخواسته معلمان، حداقل هر ساله درصدی فراتر از نرخ تورم یا افزایش حقوق فرهنگیان موافقت کند و آن‌ها را از تنگنای مشکلات رها سازد.

این بیانیه آورده است: تنها راهی که امروز مانده است، اتحاد و اتحاد است. در این بیانیه با تاکید بر قانونی و صنفی بودن این حرکت آمده است: ما خواهان رفع تبعیض از حقوق و اجرای طرح ویژه فرهنگیان همچون بسیاری دیگر از کارکنان دولت هستیم که همه مسوولان بالای کشور نیز به آن باور دارند و از همه می‌خواهیم ما را در این راه یاری کنند. اما تا ما به طور جدی خواسته‌های به حق خودمان را نخواهیم کسی به فکر ما نخواهد بود. اگر دولت و قانونگذاران می‌توانند در همان روز اول یا دوم با اعلام پاسخ مثبت به خواسته‌های قانونی معلمان، اعتراض آنها را در آستانه سال نو به دلگرمی و رفع نگرانی و ادامه کار تبدیل نمایند.

فعالان صنفی:

آستانه اشرفیه - کانون صنفی معلمان شیراز - کانون صنفی یزد - کانون صنفی فرهنگیان اصفهان - کانون صنفی معلمان کرمانشاه - کانون صنفی فرهنگیان استان مرکزی - انجمن صنفی استان کردستان - کانون مستقل فرهنگیان آذربایجان شرقی - کانون صنفی فرهنگیان رشت - کانون صنفی فلاورجان - کانون صنفی فرهنگیان خوزستان و شوشتر - فرهنگیان شهرضا - کانون صنفی معلمان ارومیه.

پرونده زیبا(زهره) کاظمی

گزارش شماره 2 پرونده زهره کاظمی نیازمند اطلاعات و جستجوهای از مسئولان است

دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

حسین انصاری راد گفت: هرگونه دخالتی مشروعیت انتخاب را از بین می‌برد و به صورت منطقی حق انتخاب مستلزم آزادی است.

به گزارش خبرگزاری کار ایران، ایلنا وی که در کانون توحید تحت عنوان " از انقلاب محمدی تا سلطنت اموی، که از سوی جبهه مشارکت برگزار می‌شود، سخنرانی می‌کرد، افزود: آن چیزی که می‌شود برای اسلام و تعلیم و پیامبر و قرآن به عنوان شاخص معرفی کرد و محور تعلیم آنها دانست، عدالت، اخلاق و امر به معروف و نهی از منکر است.

در پایان، رییس کمیسیون اصل 90 مجلس در مورد گزارش شماره 2 پرونده زهره کاظمی گفت: گزارش شماره 2 نیازمند اطلاعات و جستجوهای از مسئولان است که من نمی‌دانم آیا ما خواهیم توانست این اطلاعات را کسب کنیم، در هر صورت اگر این گزارش قرائت نشود ناشی از عدم استطاعت و امکان ما خواهد بود.

پایان پیام

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

شورای حکومتی عراق بر سر تصویب قوانین پایه پی دوران انتقال به توافق رسید

بی بی سی - دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

در پی چند روز مذاکره برای حل اختلاف نظر بین اعضای شورای حکومتی عراق بر سر بخشی از مواد پیش نویس قانون اساسی موقت این کشور، سرانجام این شورا در مورد متن این سند به توافق دست یافته است.

بحث اعضای شورا در باره محتوای این سند، که رسماً با عنوان قانون اداره انتقالی خوانده می‌شود، از روز جمعه، 27 فوریه، آغاز شد اما به دلیل اختلاف نظر اعضا در مورد برخی از مواد آن، حصول توافق تا روز دوشنبه، 1 مارس، به طول انجامید.

از جمله موارد مورد اختلاف اعضای شورا در این سند نقش مذهب در ساختار سیاسی کشور، حقوق زنان و حدود خودمختاری مناطق کردنشین شمال عراق بود.

در حالیکه اعضای لائیک شورا خواستار جدایی دین از سیاست و ساختاری دموکراتیک بودند، اعضای مذهبی، به خصوص روحانیون شیعه عضو شورا، بر نقش محوری اسلام در آینده سیاسی عراق تأکید داشتند.

همچنین، کردهای عراق خواستار برخورداری از استقلال عمل بیشتری در مناطق خود بودند در حالیکه سایر اعضا موافقت با چنین درخواستی را به منزله تضعیف قدرت دولت مرکزی و ایجاد تنش قومی در عراق می دانستند.

قانون اساسی موقت تا زمان برگزاری انتخابات عمومی در عراق و استقرار دولت دایم امور سیاسی کشور را تنظیم می کند اما پس از آن، پارلمان منتخب اختیار خواهد داشت قانون اساسی جدیدی را بررسی کند و احتمالاً آن را در معرض همه پرسی قرار دهد.

قرار بود قانون اساسی موقت تا قبل از روز 28 فوریه توسط شورا تصویب شود و به تأیید سرپرست آمریکایی تشکیلات موقت اداره امور عراق برسد.

تصویب این سند برای انتقال قدرت به نهادهای عراقی در ماه ژوئن سال جاری ضرورت دارد.

میدانیم که به توافق قانون اساسی رسیده اید، میشود در این رابطه توضیح دهید؟

تلویزیون بی بی سی - دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

انتفاضه قنبر، سخنگوی احمد چلبی: ما به آن نمیگوییم قانون اساسی، بلکه میگوییم قانون پایه دوران انتقال، این قانون 66 ماده دارد. در ساعات گذشته خیلی فشرده کار کردیم، تا توانستیم آنرا تصویب کنیم. ما از ساعت 1800 عصر دیروز شروع کردیم، و ساعت 0420 امروز صبح آنرا تمام کردیم. این دستیابی خیلی بزرگی برای عراق، برای مردم عراق است. مجری تلویزیون بی بی سی: آیا از طرف آمریکا نیز با آن موافقت شد، آیا فکر میکند آمریکا هم موافقت خواهد کرد؟

انتفاضه قنبر: توافق بر پایه اجماع عراقیها بود. و آمریکاییها با آنچه عراقیها تصمیم گرفته اند، مخالفت نخواهند کرد. در ضمن آمریکاییها نیز در نشست امروز بودند، بنابراین توافق حاصل شده است. مجری تلویزیون بی بی سی: چه عواملی باعث تاخیر در ضرب الاجل تعیین شده بود؟ انتفاضه قنبر: ما باید در مورد آینده عراق برای یکسال آینده گفتگو میکردیم، و این موضوع خیلی مهمی بود. این میتواند نقشه جاده برای قانون اساسی عراق باشد. و موارد خیلی مهمی بود که باید سر آنها بحث میشد. گفتگوها خیلی باز، شفاف، و همراه با درجه خیلی زیادی از فهم و ادراک بود، ما در مورد اسلام، فدرالیسم، و موارد دیگر بحث کردیم.

مجرى تلویزیون بی بی سی: آیا در مورد نقش زنان توافق کردید؟

انتفاضه قنبر: مینیمم 25% از نمایندگان برای مجلس ملی عراق از زنان خواهند بود.

مجرى تلویزیون بی بی سی: در مورد کردها چه تصمیمی گرفته شد؟ آیا تضمین داده شد؟

انتفاضه قنبر: کردها ایالات خودشان را در داخل يك کشور متحد فدرالی عراق کنترل خواهند کرد.

شورای حکومتی عراق اصل فدرالیته را پذیرفت

ایرنا - دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

"محمود عثمان" عضو شورای حکومتی عراق گفت: شورای حکومتی روز یکشنبه در آخرین نشست خود، اصل فدرالیته را بر مبنای تقسیم جغرافیایی پذیرفت.

عثمان شامگاه یکشنبه درگفت وگویی اختصاصی با خبرنگار ایرنا افزود: براساس این اصل که در قانون اساسی دوره انتقالی مصوب شده است، منطقه کردستان عراق به صورت فدرال اداره می شود.

وی که خود از کردتبارهای عضو شورای حکومتی عراق است، گفت: این قانون اجازه می دهد که

مناطق کردستان عراق براساس قوانین اداری سابق خود اداره شود.

وی افزود: مناطق کردستان عراق شامل دو قسمت سلیمانیه که توسط حزب "اتحادیه میهنی" به

رهبری "جلال طالبانی" و "اربیل" و "دهوک" توسط حزب "دمکرات" عراق به رهبری "مسعود بارزانی" اداره خواهد شد.

عثمان همچنین از موافقت و اتفاق نظرهای تازه شورای حکومتی درخصوص دین رسمی کشور خبر داد.

وی تصریح کرد: براین اساس اعضای شورای حکومتی موافقت کردند که مبدا تشریح و قانونگذاری دین اسلام باشد و با احترام به تمامی ادیان آسمانی موجود در عراق، دین رسمی کشور اسلام خواهد بود.

این عضو شورای حکومتی گفت که در مورد دین رسمی کشور 97 درصد اعضا با این بند موافقت کردند و تصریح شد که با احترام به تمامی ادیان آسمانی، دین اسلام، دین رسمی کشور باشد.

موضوع فدرالیته و مبنای قانونگذاری در ماه های اخیر از نقاط اختلاف بین اعضای شورا و حتی شورای حکومتی با تشکیلات ائتلاف بوده است.

محمود عثمان گفت: از دیگر توافق های صورت گرفته، مساله گروه های شبه نظامی کرد موسوم به "پیشمرگه" بوده است.

وی تصریح کرد، براساس توافق انجام گرفته سربازان پیشمرگه ساختار ارتش عراق را تشکیل خواهند داد و از تمامیت ارضی عراق در مرزهای این کشور دفاع کند.

شورای حکومت پیش تر اعلام کرده بود که اعلام قانون اساسی دوره انتقالی عراق به پس از عاشورای حسینی موکول شده است.

بریتانیا و آمریکا از شورای حکومتی عراق به خاطر توافق بر سر یک قانون اساسی موقتی در آن کشور ستایش به عمل آورده اند.

بی بی سی - دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

کالین پاول، وزیر خارجه آمریکا تصویب قانون اساسی موقت را یک دستاورد عمده خواند و تونی بلر، نخست وزیر بریتانیا گفت این سنگ بنای عراق نوین است. جک استرا، وزیر امور خارجه بریتانیا، نیز به خاطر این دستاورد به اعضای شورای حکومتی عراق تبریک گفت و افزود که این قانون اساسی راه را برای یک آینده جدید برای عراق هموار می کند. وی در لندن گفت اصلاحات دمکراتیک در جهان عرب ضروری است. در همین حال اعضای بلندپایه شورای حکومتی عراق، قانون اساسی موقت کشورشان را یک سند تاریخی خوانده اند، سندی که موارد حقوقی گسترده ای در آن مطرح شده است. عدنان پاچه چی، از اعضای شورای حکومتی عراق گفت قانون اساسی موقت این کشور قانونی است که مردم عراق در صدد آن بودند حتی اگر اهداف آن به سرعت تامین نشود. موفق الرباعی، از دیگر اعضای شورای حکومتی عراق گفت قانون اساسی موقت عراق نقطه عطفی در روابط میان دولت عراق و شهروندان این کشور است.

رفع اختلافات

اعضای شورای حکومتی عراق در پی چند روز مذاکره برای حل اختلاف نظر بر سر بخشی از مواد پیش نویس قانون اساسی موقت این کشور، سرانجام روز دوشنبه، اول مارس، در مورد متن این سند به توافق دست یافتند.

بحث اعضای شورا در باره محتوای این سند، که رسماً با عنوان قانون اداره انتقالی خوانده می شود، از روز جمعه، 27 فوریه، آغاز شد اما به دلیل اختلاف نظر اعضا در مورد برخی از مواد آن، حصول توافق تا روز دوشنبه، 1 مارس، به طول انجامید.

از جمله موارد مورد اختلاف اعضای شورا در این سند نقش مذهب در ساختار سیاسی کشور، حقوق زنان و حدود خودمختاری مناطق کردنشین شمال عراق بود.

در حالیکه اعضای لائیک شورا خواستار جدایی دین از سیاست و ساختاری دمکراتیک بودند، اعضای مذهبی، به خصوص روحانیون شیعه عضو شورا، بر نقش محوری اسلام در آینده سیاسی عراق تاکید داشتند.

همچنین، کردهای عراق خواستار برخورداری از استقلال عمل بیشتری در مناطق خود بودند در حالیکه سایر اعضا موافقت با چنین درخواستی را به منزله تضعیف قدرت دولت مرکزی و ایجاد تنش قومی در عراق می دانستند.

قانون اساسی موقت تا زمان برگزاری انتخابات عمومی در عراق و استقرار دولت دایم امور سیاسی کشور را تنظیم می کند اما پس از آن، پارلمان منتخب اختیار خواهد داشت قانون اساسی جدیدی را بررسی کند و احتمالاً آن را در معرض همه پرسی قرار دهد.

قرار بود قانون اساسی موقت تا قبل از روز 28 فوریه توسط شورا تصویب شود و به تایید سرپرست آمریکایی تشکیلات موقت اداره امورعراق برسد.

تصویب این سند برای انتقال قدرت به نهادهای عراقی در ماه ژوئن سال جاری ضرورت دارد.

نقش اسلام

سخنگوی احمد چلبی، از اعضای شورای موقت، گفته است که اعضای شورا سرانجام توانستند اختلاف نظر خود در مورد مواد قانون را مرتفع کنند.

وی گفت که براساس سند تایید شده، اسلام به عنوان یکی از منابع قانونگذاری، اما نه به عنوان منشأ منحصر به فرد، مورد شناسایی قرار گرفته است.

در نتیجه، قوانین موضوعه نباید با اصول و قوانین اسلامی در تضاد باشد.

همچنین، خودمختاری سرزمین های کردنشین در این قانون تضمین شده هرچند تعیین حدود عملی اختیارات دستگاه های محلی و جایگاه این سرزمین ها در حاکمیت ملی عراق و نوع ارتباط آن با دولت مرکزی به دولت منتخب محول شده است.

سخنگوی آقای چلبی گفت که وی انتظار دارد اعضای شورا قانون اساسی موقت را روز چهارشنبه، 3 مارس، رسماً امضا کنند.

نگاهی به نکات اصلی قانون اساسی موقت عراق

مهران امینی - بی بی سی - دوشنبه 11 اسفند 1382 - 1 مارس 2004

شورای حکومتی عراق روز دوشنبه اول مارس ۲۰۰۴، قانون اساسی موقت این کشور را به تصویب رساند. بدین ترتیب، اولین گام ضروری برای واگذاری حاکمیت از نیروهای ائتلاف تحت رهبری آمریکا به مقامات عراقی برداشته شد.

تصویب متن قانون اساسی موقت به خاطر اختلاف نظر جدی و بحث های طولانی میان اعضای شورای حکومتی چند روزی به تأخیر افتاد. به نظر می رسد که اعضای شورای حکومتی خود را برای رسیدن به یک توافق حداقل ملزم دیده اند.

قانون اساسی موقت عراق روز چهارشنبه پس از خاتمه تعطیلات و مراسم سوگواری عاشورا رسماً به امضا می رسد.

سند قانون اساسی موقت چارچوب کلی نظام سیاسی و حقوقی کشور عراق را تعیین کرده اما بسیاری از مسائل مهم و مورد اختلاف را به قانون اساسی دائمی کشور واگذار کرده است. قانون اساسی موقت عراق مقرر می دارد که در پایان سال ۲۰۰۴ یا اوایل سال ۲۰۰۵ انتخابات عمومی در کشور انجام گیرد. دولت موقت برآمده از این انتخابات، کار تشکیل مجلس مؤسسان را برای تدوین قانون اساسی دائمی کشور به عهده خواهد داشت.

بر اساس این سند، در رأس دولت عراق یک رئیس جمهور قرار دارد که به همراه مشاورانش کشور را اداره می کند. رئیس جمهوری باید مشاوران خود را با توجه به وزن و نقش گروه های مذهبی و ملی گوناگون در کشور انتخاب کند. قانون اساسی دائمی است که شیوه این گزینش را تعیین می کند. بر اساس قانون موقت جمهوری عراق، اسلام دین رسمی این کشور است، اما اسلام تنها منبع قانون گذاری نخواهد بود. تمام ادیان و اعتقادات مذهبی از احترام کامل برخوردار خواهند بود. نیروهای اسلامی و نمایندگان آنها در شورای حکومتی مایل بودند که اسلام در قانون اساسی موقت به عنوان تنها منبع نظام حقوقی و بنیاد قانون گذاری معرفی گردد. اما نمایندگان غیرمذهبی در شورای حکومتی تأکید کرده اند که هیچ قانونی نباید با اصول حقوق بشر و مبانی دموکراسی مغایر باشد. قانون اساسی موقت جمهوری عراق به دفاع از آزادی های شخصی شهروندان مانند آزادی عقیده و آزادی نشر و بیان پایبند است و حقوق زنان را محترم می شمارد و آنها را در تمامی امور با مردان برابر می داند.

گفته می شود که اعضای روحانی و اسلام گرا در شورای حکومتی عراق با گنجانیدن این اصل در متن قانون اساسی موقت مخالف بودند.

قانون اساسی موقت عراق همچنین مقرر می دارد که باید به زنان اجازه داده شود تا در ترکیب مجلس مؤسسان آینده عراق حداقل ۲۵ درصد از کرسی ها را تصاحب کنند. این تمهید به آنها اجازه می دهد که در شکل گیری عراق آینده نقش برجسته ای ایفا کنند.

جمعیت های طرفدار حقوق زنان خواهان دست کم ۴۰ درصد کرسی های مجلس مؤسسان بودند. از طرف دیگر جمعیت ها و شخصیت های اسلامی با دادن چنین امتیازی به زنان مخالفت می کردند. بر اساس قانون اساسی موقت عراق، نظام کشور به صورت فدرالی خواهد بود. در این قانون اساسی، زبان کردی در کنار زبان عربی به عنوان زبان رسمی به رسمیت شناخته می شود.

کردها در مناطق کردنشین شمال عراق از سال ۱۹۹۱ از خودمختاری کامل برخوردار هستند. حاکمیت کردها طبق تقسیم بندی گروهی و جغرافیایی آنها در دو پایگاه اصلی اربیل و سلیمانیه تمرکز یافته است.

قانون اساسی موقت خودمختاری مناطق کرد را به رسمیت می شناسد. چگونگی جزئیات موقعیت جغرافیایی مناطق کردنشین و نحوه روابط دولت خودگردان کرد با دولت مرکزی، به هنگام تصویب قانون اساسی دائم مشخص می شود.

طبق این قانون اساسی موقت، کلیه نیروهای مسلح پراکنده در کشور منحل یا در یک ارتش ملی سراسری ادغام می گردند اما یک ماده به نیروهای پیشمرگ اجازه می دهد که فعلاً به فعالیت خود ادامه دهند.